

derligt belopp till engångsersättningar, i enlighet med vad utskottet i förenämnda utlåtande förordat;

dels ock medgivit, att överkontrollörerna C. A. Hammarlund och I. S. J. Gemzell må från och med månaden näst efter den, varunder deras förordnanden såsom överkontrollör upphöra, under återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av vardera 3,096 kronor.

Stockholm den 13 december 1939.

Med undersåtlig vördnad.

Nr 88.

Godkänd av första kammaren den 13 december 1939.

Godkänd av andra kammaren den 13 december 1939.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående redovisningen av utgifter under fjärde huvudtiteln vid mobilisering m. m.

(Första särskilda utskottets utlåtande nr 57.)

Till KONUNGEN.

I en den 3 november 1939 dagtecknad proposition, nr 73, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen ått godkänna i propositionen angivna grunder för redovisningen vid mobilisering av de till fjärde huvudtiteln hänförliga utgifterna.

I förevarande proposition har framlagts förslag i fråga om de principer för redovisningen av utgifterna å riksstatens fjärde huvudtitel, som böra tillämpas vid mobilisering. Förslaget innebär, att de under fjärde huvudtiteln uppförda anslagen såsom allmän redovisningsgrund skola ersättas av ett mindre antal krigsredovisningstitlar enligt ett för samtliga försvarsgrenar enhetligt system. En sådan anordning med särskilda krigsredovisningstitlar förutsattes redan i gällande krigskassareglementen. I propositionen ha angivits de särskilda krigsredovisningstitlar, som böra ifrågakomma, varjämte förslag framlagts i fråga om den budgettekniska regleringen av utgifterna å krigsredovisningstitlarna. Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot propositionens förslag till huvudgrunder för ifrågavarande redovisning.

I samband med den här ovan behandlade frågan har riksdagen till behandling upptagit en av riksdagens revisorer till första särskilda utskottet gjord framställning, i vilken revisorerna med stöd av gjorda iakttagelser framfört vissa synpunkter på frågan om kontrollen över användningen av de statsmedel, som av riksdagen ställts till förfogande för utgifter för försvarsväsendet och de särskilt tillsatta kristidsorganens verksamhet. Riksdagens revisorer hava i sin framställning understrukt önskvärdheten av att en effektiv kontroll snarast möjligt genomföres i fråga om de kostnader, som sammanhånga med samtliga krisåtgärder, i syfte att oriktiga eller mindre lämpliga dispositioner skola kunna snarast tillrättaläggas och onödiga utgifter härigenom undvikas. Revisorerna hava ansett det nödvändigt, att den granskning av krisutgifterna, som i framställningen ifrågasatts, skall ske genom en särskild revisionsnämnd. Denna, som syntes böra omhändertaga ledningen av kontrollen, skulle bestå av ett relativt ringa antal för uppdraget särskilt lämpade personer, bland vilka representanter för riksdagen och dess revision borde finnas. Nämnden skulle erhålla en så auktoritativ ställning, att den kunde skyndsamt föranstalta om rättelse genom hänvändelse till vederbörande myndigheter eller, därest ändring på denna väg ej kunde åstadkommas, påkalla ingripande från Kungl. Maj:ts sida. Den ifrågasatta revisionsnämndens befogenheter borde icke i större grad inskränkas eller dess verksamhet i detalj bindas, utan den borde få intaga en ställning, som vore fullt självständig och i vissa hänseenden motsvarade den som är utmärkande för statsrevisionen. Nämnden borde till sitt förfogande hava särskilt väl kvalificerad revisionspersonal, som framför allt hade att verkställa stickprovsgranskning, varjämte såväl nämndens ledamöter som revisionspersonalen borde kunna, där så befunnes ändamålsenligt, avlägga besök på olika platser för att taga del av verksamheten i förvaltningshänseende. Överhuvud taget borde nämndens arbete så bedrivas att all sådan sparsamhet med statsmedel iakttagas, som vore möjlig att ernå utan eftersättande av de ändamål, som föranlett de av krisen framtvingade åtgärderna.

Jämväl riksdagen har vid övervägande av de från riksdagens revisorers sida anförda synpunkterna funnit lämpligt, att omedelbara åtgärder vidtagas för ernående av snabbt verkande kontroll över de utgifter, som direkt föranledas av de utav den rådande krisen framkallade åtgärderna på olika områden. Riksdagen ansluter sig till uppfattningen att detta syfte bäst kan tillgodoses genom ett särskilt revisions- och kontrollorgan. Denna särskilda revisionsnämnd bör sammansättas av personer, som ur allmänna, praktiska och affärsrättsliga synpunkter äro särskilt väl skickade att bedöma föreliggande frågor. Såsom riksdagens revisorer påpekat bör antalet ledamöter i nämnden sättas ganska lågt; riksdagen har ansett sig kunna räkna med att högst fem ledamöter skola behöva ifrågakomma. Erforderlig revisionspersonal bör stå till nämndens förfogande.

Riksdagen är av den uppfattningen att revisionsnämndens verksamhet bör äga samma allmänna inriktning som statsrevisionen. Det är vid sådant förhållande angeläget, att nämnden inom sig kommer att inrymma represen-

tanter för riksdagen. Vid sidan av den nya revisionsnämnden har givetvis den allmänna förvaltningsrevisionen att fullgöra sina granskningsuppgifter.

Den nya revisionsnämnden bör i samarbete med de statliga förvaltningsmyndigheterna verka för att de synnerligen betydande belopp, som anvisats för krisåtgärderna, i den praktiska tillämpningen bliva till bästa gagn. Härigenom skulle nämnden enligt riksdagens mening utgöra ett verksamt stöd för de ledande förvaltningsmyndigheterna i deras strävan att rationellt bedriva sin verksamhet. Även med beaktande av den ovan angivna allmänna inriktningen av nämndens verksamhet och dess särskilda uppgifter måste givetvis nämndens befogenheter gentemot övriga statsmyndigheter bliva underkastade de begränsningar, som följa av dess ställning såsom ett Kungl. Maj:t underställt organ. I den mån så befinnes nödvändigt, skulle nämnden alltså hava att hos Kungl. Maj:t göra framställning om vidtagande av de åtgärder, den må finna erforderliga.

Härjämte vill riksdagen understryka angelägenheten av att revisionsnämnden skall kunna bedriva sin verksamhet i fria arbetsformer och således utan att vara bunden av några mera detaljerade föreskrifter. Riksdagen förutsätter till slut, att ersättningen för uppdrag att vara ledamot i nämnden så bestämmes, att den möjliggör anlitaandet av de för ändamålet bäst lämpade personerna. Härvid torde såsom ledning kunna tjäna de ersättningsgrunder, som tillämpas för riksdagens revisorer.

De synpunkter, som här framlagts på frågan om ordnandet av revisionen och kontrollen över krisutgifterna, anser riksdagen sig böra i detta sammanhang bringa till Kungl. Maj:ts kännedom.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen *dels* anmäla, att riksdagen godkänt i propositionen nr 73 angivna grunder för redovisningen vid mobilisering av de till fjärde huvudtiteln hänförliga utgifterna; *dels ock* meddela ovan anförda synpunkter beträffande frågan om ordnandet av revisionen och kontrollen över krisutgifterna.

Stockholm den 13 december 1939.

Med undersåtlig vördnad.
